

Posudek diplomové práce

Autor: Lucie Kalodová

Název: Sebepojetí v mateřství

Otázka, do jaké míry se žena mateřstvím mění – zda klesá či stoupá její sebehodnocení, jak pojímá sama sebe v nové roli a s novou biologicky danou úlohou – je zatížena celou řadou stereotypů a subjektivním pojetím vykladačů této životní proměny. Je dobře, že se autorka pokusila o objektivizaci těchto dojmů. Myslím, že se to projevilo i ve stanovení hypotéz, které vesměs nemohly být potvrzeny. Zjištění, že osobnost ženy určuje její sebepojetí a sebehodnocení mnohem významnější než mateřská role, považuji za důležité. Také zjištění autorky, že zaměstnanost matky nemá souvislost s jejím sebepojetím a sebehodnocením vyvrací do jisté míry mýtus, že plného naplnění dojde jen žena, která je zároveň úspěšnou matkou a profesionálkou v zaměstnání.

V teoretické části se autorka opírá o významné české autory a doplňuje je zahraniční literaturou. Pojednání o sebepojetí je dobře strukturované. Věnuje se definici pojmu i jeho různým souvislostem s dalšími složkami psychiky. Zvláštní pozornost věnuje metodám výzkumu sebepojetí. Podobně strukturovaná je i kapitola o mateřství. Poskytuje přehled o sociálních a biologicky daných aspektech mateřství a zmiňuje i poruchy mateřství. Zajímavý je přehled studií o sebepojetí v mateřství, kterých je překvapivě malé množství.

Ve svém výzkumu autorka jasně vymezuje cíle, otázky a hypotézy. Také volba dotazníkových metod odpovídá cílům. Pokud jde o výzkumný vzorek, přijde mi problematická kontrolní skupina, která v daném designu hraje důležitou roli. Počet respondentek v kontrolní skupině je nízký – měl by být stejný, jako ve výzkumné skupině. Autorka tento fakt sice zmiňuje v diskusi, ale to nepovažuji za dostatečné. Kontrolní skupina také nebyla párována dle žádného kritéria k výzkumné skupině. Nevyrovnanost se projevuje zvláště ve věkovém složení kontrolní skupiny. Myslím, že autorka mohla věnovat větší péči složení vzorku, se kterým pracovala. Pokud se jí nepodařilo zajistit reprezentativní vzorek, bylo by v pořádku, aby svá zjištění omezila např. na matky se středním a vyšším vzděláním z měst nad 100 tis. obyvatel. Vyhnula by se nepřesným vysvětlením, jako je např. prohlášení k úrovni vzdělání ve vzorku na str. 57 „Vliv má zřejmě i trend dnešní doby, kdy většina lidí dosahuje vyššího stupně vzdělání...“ – to by žádalo podložení nějakým zdrojem (např. ČSÚ).

Další zpracování dat je ovšem zdařilé. Autorka podává přehled výsledků v použitých škálách. V návaznosti ověřuje stanovené hypotézy. Výsledek je vždy stručně komentován. V diskusi se autorka zevrubně věnuje zdrojům možných chyb, ale také konfrontuje své výsledky s poznatky z literatury a jiných výzkumů a seznamuje nás se svou interpretací. V závěru zdařile ve stručnosti shrnuje téma sebepojetí v mateřství a výsledky své práce.

Předložený text splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, a proto **práci doporučuji k obhajobě s hodnocením velmi dobře.**

V Praze dne 26.8.2012

PhDr. Simona Hoskovcová, PhD.